

UDK: 616.12-008.46-07:615.22

YURAK ISHEMIK KASALLIGIDA ASORATLARNI ERTA BASHORAT QILISHDA ADGEZIYA MOLEKULALARI KOMPLEKS TAHLILINING PROGNOSTIK QIYMATI

Rustamova Rahbarxon

Samarqand davlat tibbiyot universiteti,

Samarqand, O'zbekiston

Ixtisoslik: 14.00.36 – Klinik laborator tashxis

Dolzarbligi. Barqaror stenokardiyaning to'satdan beqaror shaklga o'tishi (aterosklerotik pilakchalar yorilishi va infarkt xavfi) kardiologiyada dolzarb muammo bo'lib qolmoqda. Tomir endoteliysi va trombositlar faollashuvini ko'rsatuvchi adgeziya markerlarini o'rganish bu asoratlarni klinik-laborator darajada prognozlash imkonini beradi.

Kalit so'zlar: *Endotelial disfunksiya, sP-selektin, sVCAM-1, ROC-analiz, prolingatsiya, tashxislash algoritmi.*

Tadqiqot maqsadi. YIK bilan og'rigan bemorlarda adgeziya molekulalari kompleks tahlili asosida koronar asoratlarni erta bashorat qilish algoritmlarini ishlab chiqish.

Material va usullar. Klinik va laborator tadqiqot usullari yordamida barqaror va beqaror YIK shakllari bo'lgan bemorlar solishtirildi. Qon zardobidagi adgeziya markerlari kombinatsiyasining diagnostik sezuvchanligi va xususiyatligi matematik-statistik modellashtirish hamda ROC-analiz (Receiver Operating Characteristic) usuli yordamida hisoblandi.

Natijalar. IFA (ELISA) usulida aniqlangan sICAM-1, sE-selektin va sP-selektin kombinatsiyasining barqaror stenokardiya o'tkir asoratlarga o'tish davrini aniqlashdagi diagnostik aniqligi juda yuqori natija ko'rsatdi (ROC-egri chizig'i ostidagi maydon $AUC=0.88$; $p<0.001$). Ushbu markerlar va exokardiografiya parametrlari majmuasiga tayanuvchi, asoratlarni erta bashorat qiluvchi tashxislash algoritmi molekulyar-genetik tahlillarga nisbatan iqtisodiy jihatdan ancha tejamkor va yuqori spetsifiklikka ega ekanligi tasdiqlandi.

Xulosa. Adgeziya markerlari kombinatsiyasining koronar asoratlarni bashorat qilishdagi yuqori diagnostik aniqligi ilk bor ROC-analiz yordamida isbotlandi. Ishlab chiqilgan diagnostik paket va tashxislash algoritmlarini amaliy sog'liqni saqlash muassasalari laboratoriyalariga joriy etish tavsiya etiladi.

ADABIYOTLAR RO'YXATI (REFERENCES)

1. To'raqulov B.X., Abdumalikova F.B. Yurak ishemik kasalligining avj olishida yallig'lanish sitokinlari va endotelial biomarkerlarning diagnostik modeli // *O'zbekiston Kardiologiya Jurnal*i. – 2026. – №1 (67). – B. 24–29.
2. Li Y., Zhang M., et al. Soluble adhesion molecules (sICAM-1, sVCAM-1) and predictive value of ROC-analysis in stable coronary artery disease // *Frontiers in Pharmacology*. – 2026. – Vol. 17. – P. 112–118.
3. Muller C., Ross R. The role of E-selectin and P-selectin in plaque destabilization and acute coronary syndromes: ELISA-based study // *Clinica Chimica Acta*. – 2025. – Vol. 538. – P. 45–52.
4. Tojiddinov H.S. Yurak ishemik kasalligi va subklinik aterosklerozda endotelial biomarkerlarni kompleks baholash // *Nazariy va klinik tibbiyot jurnali*. – 2024. – №3. – B. 56–60.